Singaporen IFLA, elokuu 2013

Tuula Haavisto

Sisältö

- Singaporen kirjastot
- IFLAn Trend report ja uusi puheenjohtaja
- Isoja linjoja

Singaporen kirjastot

Singapore, tuo järjestäytyneen toiminnan kaupunkivaltio!

- Pieni saari, 3,5+2,2 milj.asukasta
- Alueen keskeinen talousvaikuttaja
- Monikulttuurinen: kiinalaissyntyisiä yli puolet, intialaisia ja malaijeja merkittävät ryhmät
  - Neljä virallista kieltä, englanti käyttökielenä
  - Onnistunut monikulttuurisuuspolitiikka, esim. johtopaikoilla melko tasaisesti eri ryhmiä
- Systemaattisuus vahvuus ja heikkous
  - Hyvin keskitetty poliittinen järjestelmä, oppositiolla todella tukalat oltavat

Yleinen kirjastoverkko 1995-

- Kirjastoja kehitetty systemaattisesti viisivuotiskausittain 1995 alkaen
  - 1. tavoite kirjastoverkon rakentaminen, huipentui uuteen kansalliskirjastoon v. 2005
    - Ostoskeskuskirjastot vallitseva malli
  - 2. ohjelman *Libraries for Life, Knowledge for Success* tavoite oli digitaalisuuden haltuunottoo ja lukemiskampanjointi.
  - Uusin ohjelma on *Library 2020*. *Libraries for Life: The Next Generation of Libraries*

Uusi kansalliskirjasto
- myös yleinen kirjasto

- 10 erilliskirjastoa, 12 ostoskeskuskirjastoa, 3 aluekirjastoa ja kansalliskirjasto
- 36 miljoonaa käyntiä vuodessa (vertailukelpoinen Suomen lukuihin)
- Lainojen määrä per asukas merkittävästi pienempi kuin meillä

Woodlandsin ostoskeskuskirjasto

- 45min. ajomatkan päässä keskustasta
- 11 000 m2 ostoskeskuksen paraatipaikalla
- 6000 päivittäistä kävijää
- Avajaispäivänä 2003 sata tuhatta kävijää
- Varsin tavallinen iso peruskirjasto

Vision

Readers for Life
Learning Communities
Knowledgeable Nation

Mission

Through our libraries
we make knowledge
come alive,
spark imagination
and create possibilities

Viilentävä puutarha Kansalliskirjastossa

Miehittämätöntä aukioloa ja vapaaehtoisia

- Miehittämätön aukiolo lähikirjastoissa yleistä
- V.2014 30 000 vapaaehtoista teki kirjastoille 93 000 työtuntia
  - pitävät satutunteja, laativat kirjallisuus/ aineistoesittelyjä, järjestävät tapahtumia ja keräävät muistitietoa jne.
  - Yksi uusi kirjasto kokonaan vapaaehtoisvoimin
  - Osaselitys: Singaporessa vapaaehtoistyö kuuluu faktisesti pakollisiin kansalaisvelvollisuuksiin, josta kertyy pisteitä

Koulutus?

- Ristiriitaista tietoa: toisaalta yliopistotason työntekijöiden ’oppisopimus’pätevöitymistä, toisaalta tietoja alan yliopisto-opinnoista
- Kuitenkaan esim. tietopalvelu ei toiminut meidän tuntemassamme muodossa
- Kansallisbibliografian tuotanto on ulkoistettu, tarjouspyynnöt olivat elo-syyskuussa auki

Tätä ihmettelin

- Palautettujen hyllyttäminen ulkoistettu, tavoite saada aineisto paikoilleen 2 tunnissa
- RFID oli vain logistiikkakäytössä
- Pojat saatu lukemaan kortti-keräilykampanjalla
- **Kaikella** tehdään bisnestä (lainauskaton nostaminen, ostoskeskussijainnit)
- Kirjastokioskit käytössä: maksut, kursseille ilmoittautumiset yms.

Loan Quota Changes from 2 May 2013.

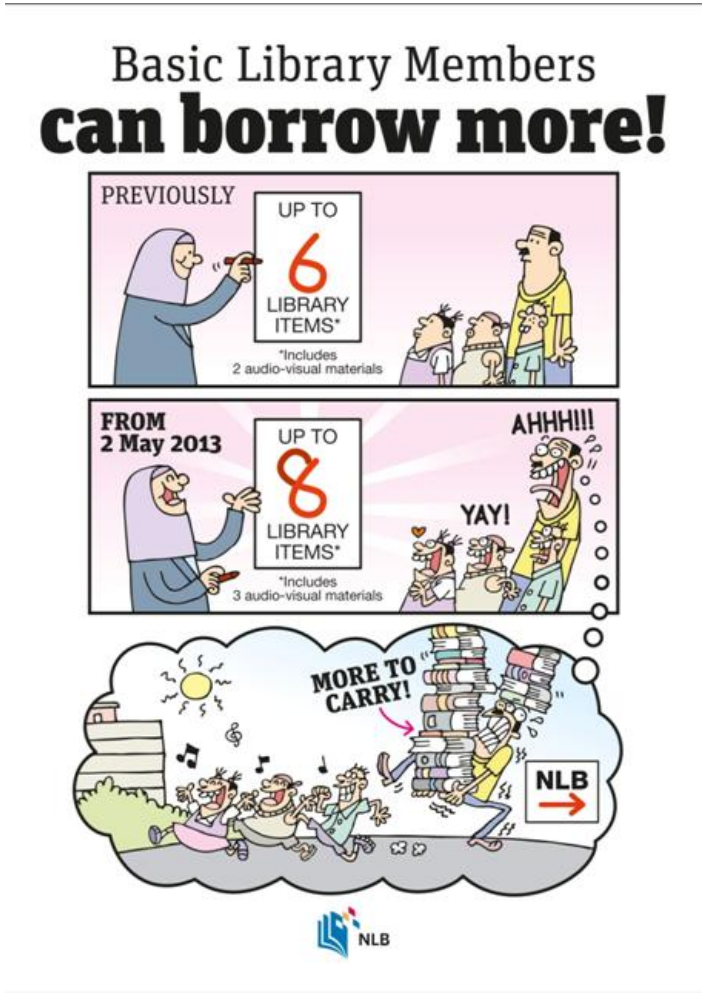

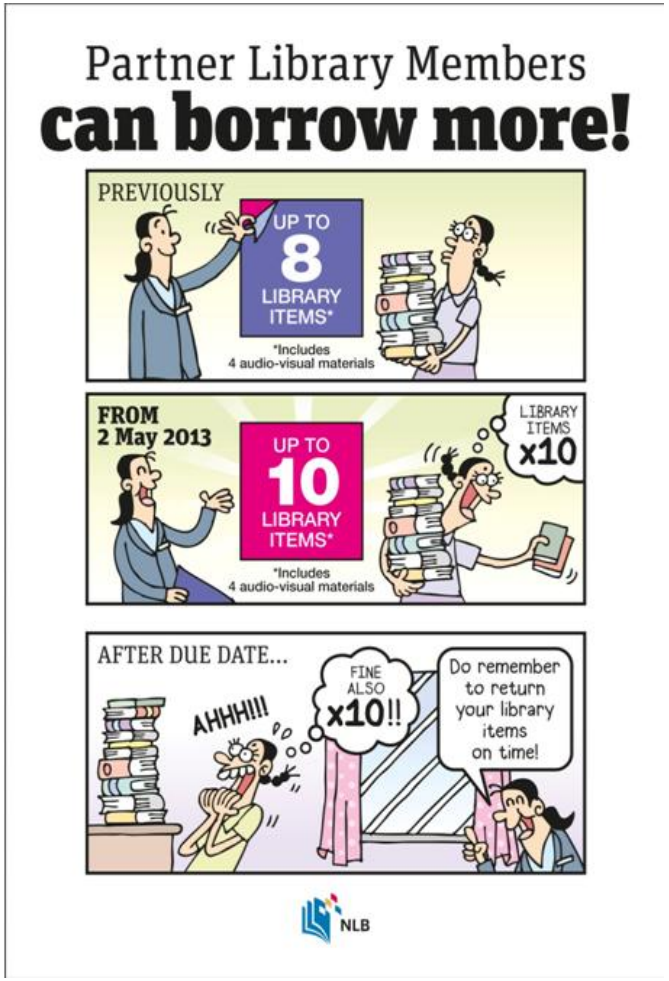

Singaporen lentokenttä: Social Tree

Jos yksi (keskusta)kirjaston digitaalisuuden sovellusalue on vuorovaikutuksen lisääminen, voi mallia ottaa Changin lentoasemaan Social Treestä. Puuta ympäröivillä seitsemällä automaatilla pystyi ottamaan itsestään kuvan ja lähettämään puun digipinnoille. Kuvan pystyi myös jakamaan Facebookiin ja verkon valokuvapalveluihin.

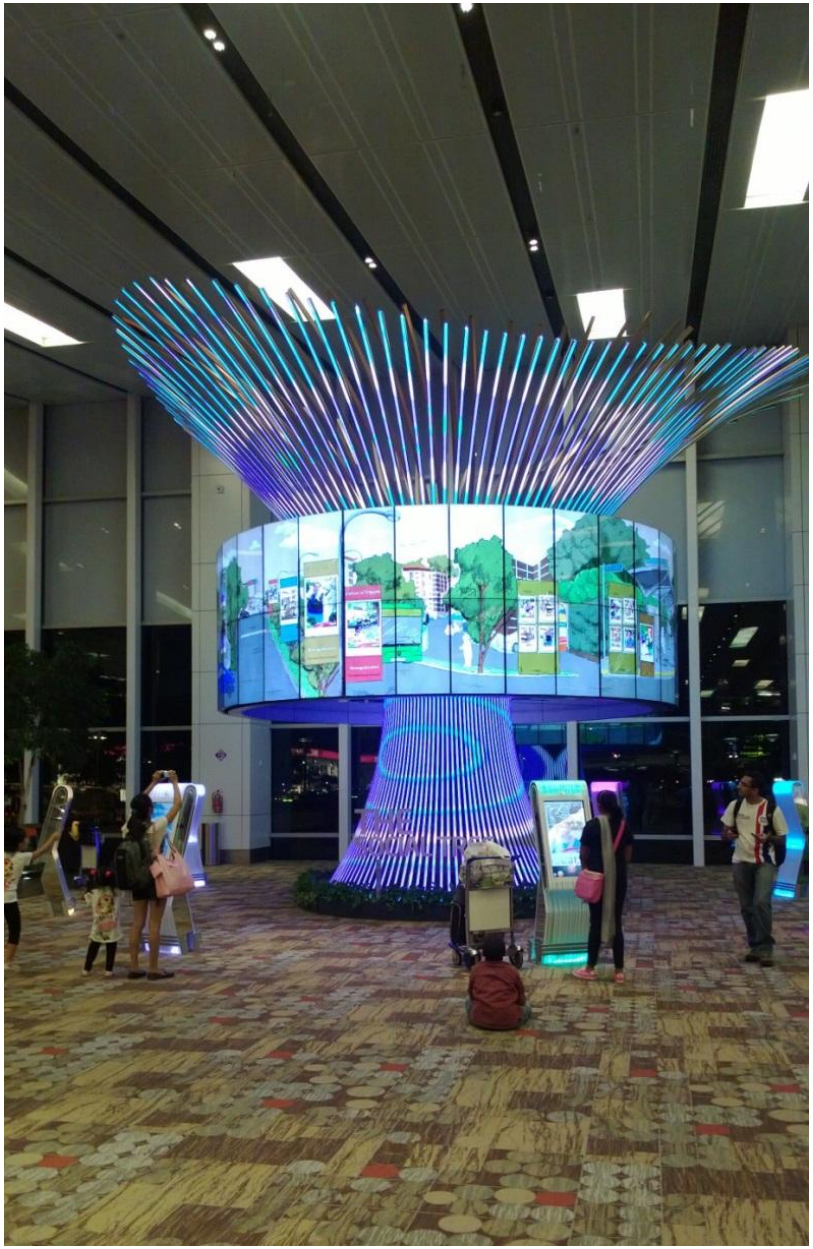

IFLAn Trend report

- Laaja kooste internetin vaikutuksista kirjastoon ja muuhunkin yhteiskuntaan
- Laatijoina kansainvälinen asiantuntijaryhmä, enimmäkseen ei-kirjastolaisia, Suomesta mukana toimittaja Hanna Nikkanen
- Kansainvälisesti ja kirjastoalaa laajemmaltikin merkittävä katsaus
- Jatkokeskustelua Suomessa herätellään mm. OKM:n ja eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan suuntaan (kirjastoseurat, Kansalliskirjasto, Helsingin kaupunginkirjasto); Antti Mäkisen käännös valmistumassa

Trendit napit vastakkain

- Trend reportissa käydään läpi myös sitä, että trendit eivät ole yksioikoisia; ne vaikuttavat osin vastakkaisiin suuntiin
- Hyvä aineisto tarkastella myös kirjastojen tulevaisuuden taustamuuttujina
  - Esim. osallistumista ja osallistumisen voimaa käsitellään hyvin: jatkossa kansalaisille ei enää kelpaa palveluntuottajien yksin määrittelemä tuotteisto

TRENDI 1: Uudet teknologiat sekä laajentavat että kaventavat joukkoa, jolla on pääsy informaation äärelle

- Jatkuvasti laajeneva digitaalinen maailma luo lisää arvostusta informaatiolukutaidoille kuten peruslukutaidolle ja digitaalisten välineiden käyttötaidolle. Jos ihmisellä on puutteita näissä taidoissa, hän törmää esteisiin yhä useammalla elämänalueella. Uusien online-liiketoimintamallien luonne vaikuttaa voimakkaasti siihen, kuka jatkossa pystyy omistamaan ja jakamaan tietoa tai hyötymään siitä, puhumattakaan pääsystä tiedon ääreen.

TRENDI 2: On-line –opetus demokratisoi ja hajauttaa oppimista maailmanlaajuisesti

- Online-opetuksen nopea ja globaali leviäminen lisää dramaattisesti oppimismahdollisuuksia, laskee opetuksen hintaa ja parantaa sen saavutettavuutta. Elinikäinen oppiminen saa entistä enemmän arvostusta, samoin virallisen koulutusjärjestelmän ulkopuolinen oppiminen (kuten meillä vapaa sivistystyö).
  - Tämä trendi näkyy Suomessa ainakin toistaiseksi heikosti, koska meillä on niin hyvä oma koulutusjärjestelmä

TRENDI 3: Yksityisyyden ja tietosuojan rajat määritellään uudelleen

- Hallitusten ja yritysten kasvavat tietomassat auttavat niitä profiloimaan yksilöitä yhä tarkemmin. Tiedonkeruumenetelmät kehittyvät yhä tarkemmiksi ja niiden hinta laskee – tämä koskee myös yksilötietoa. Tällä voi odottaa olevan vakavia seurauksia yksityisyyden suojalle ja myös online-maailmaa kohtaan tunnetulle luottamukselle.

TRENDI 4: Tiiviisti yhteen kytkeytyneessä maailmassa kuunnellaan uusia ääniä ja ryhmiä, jotka voimistuvat

- Tiiviisti yhteen kytkeytyneessä maailmassa on enemmän mahdollisuuksia yhteistoiminnalle. Se mahdollistaa uusien äänien pääsemisen esille ja voimistaa yhden asian liikkeitä perinteisten poliittisten puolueiden kustannuksella. Julkisen vallan avoimuuden lisääminen ja laajeneva pääsy julkisiin tietolähteisiin parantavat hallinnon läpinäkyvyyttä ja kansalaislähtöisiä julkisia palveluita.

TRENDI 5: Uudet teknologiat mullistavat maailmanlaajuisen informaatiotalouden

- Tiiviisti yhteen kytkettyjen mobiililaitteiden, sovelluksiin ja infrastruktuuriin upotettujen verkottuneiden sensorien, 3D-tulostuksen sekä kielenkäännöstekniikoiden leviäminen mullistaa maailmanlaajuisen informaatiotalouden. Monen alan nykyisiä liiketoimintamalleja kohtaa luova tuho. Sitä kannustavat innovatiiviset laitteet jotka auttavat ihmisiä pysymään taloudellisesti aktiivisina (!!! töissä vai kuluttajina???) nykyistä myöhempään ikään asti ja paikasta riippumatta.

Puheenjohtajuus Suomeen

- Kirjastoseuran toiminnanjohtaja Sinikka Sipilä aloitti kaksivuotisen puheenjohtajuutensa päätösistunnossa
- Edellinen pj. Ingrid Parent Kanadasta, seuraava Donna Sheeder Yhdysvalloista
- Pj-kausi on kansallinen asia, Sinikalla kotimainen tukiryhmä
- Teema Strong Libraries – Strong Societies

Isoja linjoja 1: paradigmamuutos

- ’Access to information’ –ajattelusta ollaan siirtymässä ’support to knowledge forming and innovation’ –ajatteluun
  - Keskitytään vaikuttavuuteen, siihen mitä kirjasto voi saada aikaan ihmisten mielissä ja osaamisessa.
  - Avainsanat á la Singapore: kirjaston palvelun pitää olla relevanttia, ilahduttavaa, ihmiskeskeistä ja tuloksiin keskittyvää
  - Suomessa puhuttu mm. siirtymisestä kokoelmakeskeisyydestä käyttäjäkeskeisyyteen
  - Yleiset kirjastot viimeisenä siirtymässä?

Esimerkki uutta paradigmaa edustavasta strategiasta / Singapore

Isoja linjoja 2: tietosuoja vuotaa

- Kumuloituva tieto siitä, kenen kanssa vaihtaa viestejä, kuinka usein, mitä julkisia tykkäämisiä klikkailee jne. tuottaa hyvin yksityiskohtaista informaatiota ihmisen tekemisistä
- Snowdenin tapaus on nostanut asian sekä poliittiselle agendalle että kansalaisten huomion kohteeksi
- Tietosuojan ja yksityisyyden suojan alueella vaikuttavien lakien epämääräisyys: Ihmiset eivät hahmota, mikä on kiellettyä ja mikä sallittua – epäselvässä tilanteessa moni jättää koko toiminnan.
- Kirjastojen rooli:
  - tiedon jakaminen ja ymmärryksen lisääminen, kaikenikäisten mediakasvatus ja medialukutaidon parantaminen
  - kirjastoyhteisön oltava mukana vaatimassa poliittista keskustelua tietosuojan ja terrorismin vastaisen toiminnan tasapainottamisesta

Isoja linjoja 3: kaikki mukaan

- Toistuva teema aiempaa vakavampi vetoaminen kansainvälisen kirjastoyhteisön yhteiseen tekemiseen
- Trend reportistakin todettiin, että se jää kuolleeksi kirjaimeksi ilman kirjastojen ja ammattilaisten konkretisointeja
- Uudet työmuodot kongressissa, learning cafet jne.

Isoja linjoja 4: työn muutos

- ’Epätyypillisen’ kirjastotyön lisääntyminen toistui eri esityksissä monenlaisina versioina: tapahtumatuotanto, monenlaisten sisältöjen luominen, osallistuminen kehysorganisaatioiden mitä moninaisimpiin hankkeisiin
- Vapaaehtoistyö

Ilmastoitu puutarha